

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Digitaliseerimismäärus – Liikmesriikide Teated](#) > Estonia

# Digitaliseerimismäärus – Liikmesriikide teated

Sisu koostaja:

Eesti



Eesti

Siin lehel on esitatud teave teadete kohta, mille liikmesriigid on esitanud määruse (EL) 2023/2844 alusel.

## 1. Riiklikud IT-portaalid kohtute või muude asutustega suhtlemiseks

Artikli 17 lõike 1 punkt a – riiklikud IT-portaalid suhtlemiseks kohtute või muude asutustega.

- riikliku IT-portaali nimi ja link sellele;

E-toimik: <https://etoimik.rik.ee/>

- teave selle kohta, kas portaalile pääsevad juurde ainult teie liikmesriigi territooriumil asutatud kodanikud ja/või residendid ja/või juriidilised isikud või kas selline juurdepääs on antud välisriigi kodanikele ja/või mitteresidentidele ja juriidilistele isikutele, kes on asutatud teise liikmesriigi territooriumil, ning kas ka teiste liikmesriikide juristidele või esindajatele antakse juurdepääs riiklikele IT-portaalidele;

Portaalile on juurdepääs kõigil, kellel on Eesti elektrooniline isikutuvastusvahend (ID-kaart, mobiili-ID, smart-ID). Välisriigi kodanikel on võimalik taotleda e-residentsust, mis annab samuti võimaluse kasutada elektroonilisi isikutuvastusvahendeid.

- millisel eesmärgil võiks portaali kasutada;

Portaali kasutatakse kohtumenetluses dokumentide esitamiseks, dokumentide vastuvõtmiseks ning toimikuga tutvumiseks. Lisaks pakub portaal kohtumenetlusega seotud kalendri, tähtaegade ja meeldetuletuse saamise võimalust. Portaali kaudu saab dokumente esitada politseile, prokuratuurile ning tutvuda kriminaalasja toimikuga. Portaali kasutajad saavad alustada täitemenetlust ning tutvuda karistusregistri andmetega.

- milliseid kasutajate identifitseerimise meetodeid kasutatakse;

ID-kaart, mobiili-ID, smart-ID ning kinnipeetavate puhul näotuvastus (eeldab elektroonilise isikutuvastuse olemasolu).

- millised on portaali kasutamise erinõuded, kui need on olemas.

Advokaadid ja riigi ning kohaliku omavalitsuse ametnikud peavad kohtuga suhtlemiseks kasutama üksnes e-toimiku portaali. Kui portaali kasutaja ei ole temale kohtu poolt saadetud dokumente 20 päeva jooksul vastu võtnud, siis piiratakse tema õigust portaali kasutada.

## 2. Riigisisene õigus, mis puudutab videokonverentside kasutamist tsiviil- ja kaubandusajades

Artikli 17 lõike 1 punkt b – siseriiklikud õigusaktid videokonverentside pidamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades.

Käesolevas jaos esitatud teave peaks andma videokonverentsidel osalevatele isikutele piisavalt teavet siseriikliku õiguse ja menetluste kohta, mis muudaksid nende osalemise kaugistungil võimalikuks. Teave peaks sisaldama järgmist:

- teave videokonverentsi teel toimuva ülekuulamise või muu kaugside tehnoloogia kaudu toimuva ülekuulamise suhtes kohaldatavate siseriiklike õigusaktide ja menetluste, sealhulgas kohaldatavate menetlusõiguste ja tagatiste kohta;

Istungil osalemine tsiviilkohtumenetluses on reguleeritud [tsiviilkohtumenetluse seadustiku](#) §-is 350.

§ 350. Menetluskonverentsina peetav kohtuistung

(1) Kohus võib korraldada istungi menetluskonverentsina selliselt, et menetlusosalisel või tema esindajal või nõustajal on võimalik viibida istungi ajal muus kohas ja teha sealt reaalajas menetlustoiminguid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil võib kuulata üle ka eemalviibiva tunnistaja või eksperdi ning eemalviibiv menetlusosaline võib esitada neile küsimusi.

(3) Menetluskonverentsina korraldatud kohtuistungil peab olema tehniliselt turvaliselt tagatud kõigi menetlusosaliste õigus esitada avaldusi ja taotlusi ning võtta seisukoht teiste menetlusosaliste avalduste ja taotluste suhtes, samuti muud kohtuistungi tingimused nii pildi kui heli reaalajas ülekandmisel eemaloleva menetlusosalise juurest kohtule ja vastupidi. Poolte ja tunnistaja nõusolekul, hagita menetluses üksnes tunnistaja nõusolekul, võib tunnistajat menetluskonverentsi korras üle kuulata ka telefoni teel.

- teave selle kohta, kas digiülemineku määruse artikli 5 kohaselt on lubatud videokonverentsi pidada ainult kohtutel või kas see võimalus on olemas ka teiste asutuste jaoks. Kui videokonverentside korraldamise õigusliku alusena võivad kasutada ka muud asutused, siis palun täpsustage, millised asutused ja milliste menetluste puhul need on;

Viidatud regulatsiooni alusel saavad videoistungeid korraldada eelkõige kohtud.

- teave selle kohta, kas teie siseriiklik õigus võimaldab kohtul või pädeval asutusel korraldada kohtuistungi omal algatusel;

Videoistungi korraldamise võimalikkuse ja vajaduse üle otsustab kohus. Kohus selgitab muuhulgas välja, kas menetlusosalistel on võimalik videoistungil osaleda.

- teave teie liikmesriigis kasutatava videokonverentsitehnoloogia või kõige levinuma kasutatava videokonverentsiplatvormi/-lahenduse kohta;

Kasutakse Skype (tavaline) ja Cisco (mis on „on premises“ lahendus ja kõige turvalisem) ning Microsoft Teams'i. Kõige levinum on Cisco, mis on sobib täna kohtus kasutatavate seadmete ning infosüsteemidega.

- teave menetlusnõuete kohta, mille kohaselt pool peab esitama arvamuse videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamise kohta ärakuulamisel;

Kohaldub kohtuistungi regulatsioon tsiviilkohtumenetluse seadustikus.

- teave selle kohta, kas teie siseriiklikus õiguses on ette nähtud ülekuulamise salvestamine, ning kui see on ette nähtud, teave salvestuse säilitamise ja levitamise kohta;

Kohtus kasutatakse SALME tarkvara (kõne-tekstitehnoloogiat). Eestis salvestatakse kõik kohtuistungid. Kohtul on valida, kas salvestisele tehakse transkriptsioon või protokoll, mis sisaldab teksti ja osa helisalvestisest. SALME on tarkvara, mis arendati kohtutele istungite salvestamiseks ja salvestiste transkriptsiooni jaoks. SALME-ga koostatud protokollid ja transkriptsiooni kasutamiseks ei vaja menetlusosalised spetsiaalset tarkvara.

- teave selle kohta, kuidas tagatakse side konfidentsiaalsus advokaadi ja kliendi vahel enne videokonverentsi ja selle ajal;

Erireegleid video teel advokaadi ja kliendi suhtluse konfidentsiaalsuse tagamiseks ei ole. Advokaadid kas helistavad kliendile või kasutavad teisi suhtluskanaleid.

- teave kuulamise korraldamise ja läbiviimise praktilise korralduse kohta, sealhulgas teave selle kohta, kas kasutatakse kõne-tekstitehnoloogiat;

Videoistungil osalejatele saadetakse vajalik info koos kutsega osaleda istungil. Kõne-tekstitehnoloogiat kasutatakse istungite salvestamisel. Teksti ei kuvata osalejatele reaajas, vaid kasutatakse istungi salvestamisel.

- teave videokonverentsidele juurdepääsu kohta pooltele ja nende esindajatele, sealhulgas puuetega inimestele;

Kõik vajalik info on kohtuistungil kutses. Muuhulgas arvestab kohus, kas isikutel on võimalik osaleda istungil video teel (nt kuulmispuudega isikud ning isikud, kellel puudub juurdepääs elektroonilistele vahenditele). Eestis pakutakse võimalust osaleda [videoistungil elukohale lähimas kohtus või riigimajas](#).

- poolte identifitseerimise ja autentimise viis;

Kohtud ei kasuta täna eraldi elektroonilist identifitseerimise lahendust. Kohus võib paluda menetlusosalisel näidata ekraanile oma ID-kaarti; kaitsja võib kinnitada, et tegemist on õige isikuga; kohus võib paluda saata dokumendi andmed ja/või et menetlusosaline saadaks elektrooniliselt allkirjastatud kinnituse vms.

- kuidas pooled saaksid küsimusi esitada ja muul viisil sisukalt osaleda;

Sõltub olukorrast ja tehnilisest lahendusest, mille kaudu isik osaleb. Enamik videokonverentsi lahendusi võimaldab käe tõstmise funktsionaalsust või võimalust vestluseks. Kohus juhib menetlust ning annab vajadusel võimaluse küsimusi esitada vms.

- kuidas pooled saavad kasutada õigust suulisele tõlkele;

Kehtib üldine tõlkeregulatsioon. Tõlk võib osaleda video teel.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-id 32 kuni 36:

### § 32. Kohtu töökeel

(1) Kohtumenetlus ja kohtu asjaajamine toimub eesti keeles.

(2) Kohtuistung ja muud menetlustoimingud protokollitakse eesti keeles. Kohus võib istungil võõrkeeles antud ütlused või seletused märkida protokollis lisaks nende sisu eestikeelsele tõlkele ka nende esitamise keeles, kui see on vajalik ütluse või seletuse sisu täpseks edastamiseks.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

### § 33. Võõrkeelsed dokumendid kohtumenetluses

(1) Kui menetlusosalise kohtule esitatud avaldus, taotlus, kaebus või vastuväide ei ole eestikeelne, nõuab kohus määratud tähtpäevaks esitajalt selle tõlget eesti keelde. Kui menetlusosalise kohtule esitatud dokumentaalne tõend ei ole eestikeelne, nõuab kohus määratud tähtpäevaks esitajalt selle tõlget eesti keelde, välja arvatud juhul, kui tõendi tõlkimine on selle sisu või mahtu arvestades ebamõistlik ja teised menetlusosalised ei vaidle muukeelse tõendi vastuvõtmisele vastu.

(2) Kohus võib nõuda tõlke kinnitamist vandetõlgi või notari poolt või hoiatada ise tõlki, et teadvalt valesti tõlkimise eest kannab ta vastutust.

(3) Kui tõlget tähtpäevaks ei esitata, võib kohus jätta avalduse, taotluse, kaebuse, vastuväite või dokumentaalse tõendi tähelepanuta.

(4) Kohus korraldab menetlusosalise jaoks kohtulahendi võõrkeelde tõlkimise üksnes menetlusosalise soovil ja tingimusel, et menetlusosalist ei esinda menetluses esindaja ja talle on antud menetlusabi tõlkekulude kandmiseks. [Käesoleva seadustiku § 34 lõikes 4](#) nimetatud isikule korraldab kohus kohtulahendi tõlkimise tema

soovil Eesti Vabariigi arvel, sõltumata esindaja olemasolust ja menetlusabi andmisest.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

#### § 34. Tõlgi osalemine menetluses

(1) Kui menetlusosaline ei valda eesti keelt ja tal ei ole menetluses esindajat, kaasab kohus tema taotlusel või omal algatusel menetlusse võimaluse korral tõlgi. Tõlki ei pea kaasama, kui menetlusosalise avaldused on kohtule ja teistele menetlusosalistele arusaadavad.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

(2) Kui kohtul ei ole võimalik tõlki viivitamata kaasata, teeb ta määruse, millega kohustab tõlki vajavat menetlusosalist leidma endale tõlgi või eesti keelt oskava esindaja kohtu määratud tähtaja jooksul. Kohtu nõudmise täitmata jätmine ei takista kohtul asja lahendamast. Kui kohtu nõudmist ei täida hageja, võib kohus jätta hagi läbi vaatamata.

(3) Tõlki hoiatatakse enne menetluses tõlkimise alustamist, et valetõlke eest kannab ta vastutust, ja tõlk annab selle kohta allkirja. Hoiatamine ei ole vajalik, kui tõlk on seda liiki tõlgete tegemiseks vannutatud vandetõlgi seaduses sätestatud korras.

(4) Tõlk tuleb isikule tagada isiku kinnisesse asutusse paigutamise ja talle eestkostja seadmise menetluses.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

(5) Tõlki ei kaasata menetlusse menetlusosalise lepingulise esindaja ega nõustaja jaoks.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

#### § 35. Tõlgi kaasamine kurdi, tumma või kurtumma menetlusosalise korral

Kui menetlusosaline on kurt, tumm või kurtumm, vahendatakse talle menetlust kirjalikult või kaasatakse menetlusse tõlk.

#### § 36. Eesti keelt mittevaldava isiku vanne ja allkiri

(1) Isik, kes ei valda eesti keelt, annab vande või allkirja tema vastutuse eest hoiatamise kohta keeles, mida ta valdab.

(2) Allkirjastatakse eestikeelne vande või hoiatuse tekst, mis on enne vahetult isikule tõlgitud.

- kuidas on tagatud võimalus uurida või esitada asitõendeid videokonverentsi ajal;

Menetlusosalistel on võimalik asitõendeid esitada kasutades kõiki elektroonilisi suhtluskanaleid ning istungi ajal on võimalik neid osalejatega jagada jagades ekraanil vajalikke dokumente (sõltub konkreetse kasutatava tehnilise lahenduse võimalustest).

### 3. Riigisisene õigus, mis puudutab videokonverentside kasutamist kriminaalasjades

Artikli 17 lõike 1 punkt b – siseriiklik õigus videokonverentside pidamise kohta kriminaalasjades.

Kaugülekuulamine kriminaalmenetlustes on reguleeritud KrMS §-s 69.

#### § 69. Kaugülekuulamine

(1) Menetleja võib korraldada kaugülekuulamise, kui isiku vahetu ülekuulamine on raskendatud või ebamõistlikult koormav või kui kaugülekuulamine on vajalik isiku huvide kaitseks.

[RT I, 06.05.2020, 1 - jõust. 07.05.2020]

(2) Kaugülekuulamine tähendab käesolevas seadustikus ülekuulamist:

1) tehnilise lahenduse abil, mille tulemusena on ülekuulatava ütlused otseülekandena vahetult näha ja kuulla ning talle saab küsimusi esitada;

2) telefonitsi, mille tulemusena on ülekuulatava ütlused vahetult kuulla ning talle saab küsimusi esitada.

[RT I, 06.05.2020, 1 - jõust. 07.05.2020]

(3) [Kehtetu - RT I, 06.05.2020, 1 - jõust. 07.05.2020]

(4) Kaugülekuulamise protokollit tehakse märge tunnistaja hoiatamise kohta ütluse andmisest seadusliku aluseta keeldumise ja teadvalt vale ütluse andmise eest.

[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]

(5) Kui välisriigis viibiva isiku ülekuulamisel on vajalik välisriigi õigusasutuse abi, järgitakse kaugülekuulamisel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelises koostöös käesoleva seadustiku §-s 489<sup>41</sup> sätestatud ja muul juhul §-s 468 sätestatud.

[RT I, 11.03.2023, 2 - jõust. 01.05.2023]

(6) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada kaugülekuulamise korraldamise täpsemad nõuded.

- teave menetlusnõuete kohta, mille alusel antakse nõusolek videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks ärakuulamisel;

Tunnistajate kaugülekuulamisele kehtivad tunnistajate ülekuulamisele kehtestatud üldised nõuded, eraldi nõusolekut tunnistaja kaugülekuulamiseks vaja ei ole.

Kohtumenetluses on telefonitsi kaugülekuulamine lubatud üksnes tunnistaja nõusoleku.

KrMS § 287. Tunnistaja ülekuulamine

(4) Leppenimega tunnistaja kuulatakse üle telefonitsi käesoleva seadustiku § 67 lõikes 5 ja § 69 lõike 2 punktis 2 sätestatud korras. Menetlusosalised esitavad oma küsimused leppenimega tunnistajale kohtuniku kaudu.

(5) Kohus võib poole taotlusel või omal algatusel lubada kaugülekuulamist käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras või kasutada tunnistajat süüdistatava eest varjavat vaheseina. Kaugülekuulamine telefonitsi on lubatud vaid süüdistatava nõusolekul, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul.

- teave selle kohta, kuidas tagatakse kahtlustatavale või süüdistatavale või süüdimõistetule või mõjutatud isikule, nagu on määratletud määruse (EL) 2018/1805 artikli 2 punktis 10, juurdepääs vajalikule videokonverentsitaristule, sealhulgas seoses puuetega inimestega;

Kõik vajalik info on kohtuistungis kutses. Muuhulgas arvestab kohus, kas isikutel on võimalik osaleda istungil [video teel](#) (nt kuulumispuudega isikud ning isikud, kellel puudub juurdepääs elektroonilistele vahenditele). Eestis pakutakse võimalust osaleda elukohale lähimas kohtus või riigimajas.

- teave selle kohta, kuidas tagatakse advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsus enne videokonverentsi teel toimuvat ülekuulamist ja selle ajal;

Mingeid erireegleid video teel advokaadi ja kliendi suhtluse konfidentsiaalsuse tagamiseks ka ei ole. Praktikas on nii, et menetlustes reeglina advokaadid kas helistavad kliendile või kasutavad mingeid oma suhtluskanaleid.

- teave selle kohta, kuidas vanemliku vastutuse kandjaid või muid asjakohaseid täiskasvanuid teavitatakse lapse ärakuulamisest videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kaudu – kuidas võetakse arvesse lapse parimaid huve?

Lapse kaugülekuulamisel kohalduvad üldised nõuded lapse parimate huvide arvesse võtmiseks.

Menetlustoimingu läbiviija, kaasatud lasekaitsetöötaja, sotsiaaltöötaja, õpetaja või psühholoog hindavad muu

hulgas kaugülekuulamise sobilikkust lapse ülekuulamiseks.

## § 70. Alaealise tunnistaja ülekuulamise erisused

(1) Menetleja võib alaealise tunnistaja ülekuulamise juurde kutsuda lastekaitsetöötaja, sotsiaaltöötaja, õpetaja või psühholoogi.

[RT I, 11.07.2013, 1 - jõust. 01.09.2013]

(2) Kui menetlejal endal asjakohane väljaõpe puudub, siis on lastekaitsetöötaja, sotsiaaltöötaja, õpetaja või psühholoogi kaasamine alaealise ülekuulamisse kohustuslik, kui:

[RT I, 11.07.2013, 1 - jõust. 01.09.2013]

1. tunnistaja on noorem kui kümneaastane ja korduv ülekuulamine võib mõjuda kahjulikult alaealise psüühikale
2. tunnistaja on noorem kui neljateistaastane ja ülekuulamine on seotud perevägivaldaga või seksuaalse väärkohtlemisega;
3. tunnistaja on kõne-, meele-, vaimupuudega või psüühikahäiretega.

(a) teave selle kohta, kas teie siseriiklikus õiguses on ette nähtud ülekuulamise salvestised, ning kui see on ette nähtud, teave salvestuse säilitamise ja levitamise kohta; teave selle kohta, kas kasutatakse kõne-tekstitehnoloogiat;

Kohtueelses menetluses ei ole ette nähtud kohustust ülekuulamisi salvestada. Menetlustoimingu läbiviija otsustab selle vajaduse ja põhjendatuse. Kui ülekuulamine salvestatakse, hoitakse salvestist kriminaalasja juures.

Kohtus kasutatakse SALME tarkvara (kõne-tekstitehnoloogiat).

## § 148. Uurimis- või muu menetlustoimingu protokollis lisa

(1) Vajaduse korral võib tõendusteabe peale uurimis- või muu menetlustoimingu protokollis esitamise talletada ka fotol, filmil, heli- või videosalvestises või joonisel või muul näitlikustaval viisil.

(2) Foto ja joonis ning muu näitlik materjal lisatakse koos protokolliga kriminaaltoimikusse ja filmi, heli- või videosalvestist hoitakse pakitult kriminaalasja juures.

Kohtuistungid helisalvestatakse, kohus võib otsustada ka istungi või selle osa videosalvestamise. Erandid salvestamise kohustustest on kehtestatud KrMS §-s 156 lg 4.

## § 156. Kohtuistungi heli- ja videosalvestamine

(1) Kohtuistung helisalvestatakse. Kohus võib kohtuistungi või osa sellest ka videosalvestada.

[RT I, 31.05.2018, 2 - jõust. 01.01.2019]

(2) Kui kohtuistung või -toiming heli- või videosalvestatakse, võib kohus salvestist kasutada kohtuistungi protokollis täiendamiseks ja täpsustamiseks.

(3) Heli- ja videosalvestise parandamine ei ole lubatud.

(4) Kohtuistung võib jätta salvestamata, kui:

1. enne istungit või istungi käigus ilmneb, et salvestamine on tehniliselt võimatu, ning kui kohus on veendunud, et istungi läbiviimine salvestamiseta on otstarbekas ja kohtumenetluse poolte huvidega kooskõlas;
2. istung toimub väljaspool kohtu ruume;
3. tegemist on kohtulahendi kuulutamiseks korraldatud istungiga;
4. tegemist on Riigikohtu istungiga.

[RT I, 31.05.2018, 2 - jõust. 01.01.2019]

(5) Kohtuistung heli- või videosalvestatakse digitaalsel kujul.

[RT I, 23.02.2011, 1 - jõust. 01.09.2011]

- teave teie siseriikliku õiguse kohaste kättesaadavate õiguskaitselahendite kohta, mida kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetud või mõjutatud isik võiks taotleda digiteerimismääruse artiklis 6 sätestatud nõuete või tagatiste rikkumise korral;

Kohtumenetluse pool võib menetluse käigus teha taotluse art 6 sätestatud õiguste kasutamiseks, kuid kui kohus seda ei rahulda, siis kohtumenetluse käigus selle peale kaebust esitada ei saa. Selle peale saab esitada apellatsiooni KrMS § 318 alusel.

- teave teie liikmesriigis kasutatava videokonverentsitehnoloogia või kõige levinuma kasutatava videokonverentsiplatvormi/-lahenduse kohta;

Kasutakse Skype (tavaline) ja Cisco (mis on „on premises“ lahendus ja kõige turvalisem) ning Microsoft Teams'i.

- teave kuulamise korraldamise ja läbiviimise praktilise korralduse kohta. Millise asutusega tuleks ühendust võtta? Kas selle asutusega ühenduse võtmiseks on olemas erinõuded (nt vajalik teave)?

Kui kuulamine toimub kohtumenetluse raames, siis toimub see EIO alusel (prokuratuur ja kohus korraldavad)

- kas kõne-tekstitehnoloogiat kasutatakse kuulamiste kontekstis;

Kohtus kasutatakse SALME tarkvara (kõne-tekstitehnoloogiat). Eestis salvestatakse kõik kohtuistungid. Kohtul on valida, kas salvestisele tehakse transkriptsioon või protokoll, mis sisaldab teksti ja osa helisalvestisest.

- kuidas kahtlustatavat, süüdistatavat, süüdimõistetud või mõjutatud isikut identifitseeritakse ja autenditakse;

Kohtud ei kasuta täna eraldi elektroonilist identifitseerimise lahendust. Kohus võib paluda menetlusosalisele näidata ekraanile oma ID-kaarti; kaitsja võib kinnitada, et tegemist on õige isikuga; kohus võib paluda saata dokumendi andmed ja/või et menetlusosaline saadaks elektrooniliselt allkirjastatud kinnituse vms.

- kuidas kahtlustatav, süüdistatav, süüdimõistetud või mõjutatud isik saab küsimusi esitada ja muul viisil sisuliselt osaleda;

Sõltub olukorrast ja tehnilisest lahendusest, mille kaudu isik osaleb. Enamik videokonverentsi lahendusi võimaldab käe tõstmise funktsionaalsust või võimalus vestluseks. Kui kohus juhib menetlust, siis kohus annab võimaluse küsimusi esitada vms.

- kuidas kahtlustataval, süüdistataval, süüdimõistetul või mõjutatud isikul on õigus suulisele tõlkele ja

Kehtib üldine tõlkeregulatsioon.

## § 10. Kriminaalmenetluse keel

(1) Kriminaalmenetluse keel on eesti keel. Kriminaalmenetlus võib menetleja, menetlusosaliste ja kohtumenetluse poolte nõusolekul toimuda ka muus keeles, kui nad seda valdavad.

(2) Kahtlustatavale, süüdistatavale, kannatanule, tsiviilkostjale ja kolmandale isikule, kes ei valda eesti keelt, tagatakse tõlgi abi. Kahtluse korral selgitab menetleja välja isiku eesti keele oskuse. Kui eesti keele oskust ei ole võimalik välja selgitada või see osutub ebapiisavaks, tagatakse tõlgi abi.

[RT I, 06.01.2016, 5 - jõust. 16.01.2016]

(8) Suuline tõlge tagatakse kahtlustatavale ja süüdistatavale viivitamata, dokumentide kirjalik tõlge tagatakse kahtlustatavale ja süüdistatavale mõistliku aja jooksul nii, et see ei halvenda nende kaitseõiguse teostamist.

[RT I, 04.10.2013, 3 - jõust. 27.10.2013]

(9) Käesoleva paragrahvi alusel tõlke tagamata jätmise või osalise tagamise võib isik vaidlustada vastavalt käesoleva seadustiku § 228 või 229 sätetele või käesoleva seadustiku 15. peatüki kohaselt.

[RT I, 06.01.2016, 5 - jõust. 16.01.2016]

- kuidas hoitakse ära volitamata juurdepääs tundlikele andmetele või andmevoogudele tundmatutele üksustele.

Menetlusega seotud dokumente on võimalik näha nendel isikutel, kes on menetluse osalised. Dokumentidega saab tutvuda avalik e-toimiku portaali kaudu, mille kasutamiseks kasutatakse turvalisi autentimislahendusi (ID-kaart, mobiil-ID ja smart-ID). Kohtuistungid jaoks saadetakse osalistele unikaalne kutse ja link. Enamasti on kohtuistungid avalikud, mistõttu täiendavaid turvameetmeid ei ole vaja kasutusele võtta. Kasutatav tarkvara võimaldab jälgida, et osalevad ainult kutsutud isikud. Kui tegemist on konfidentsiaalse asjaga või on oluline veenduda, et isik osaleks video teel tingimata üksi, siis võib kohus ette kirjutada, et teine osapool võib osaleda video teel ainult kohtumajas (isikule lähimas).

## 4. Menetlustega seotud kulud tsiviil- ja kaubandusasjades

Artikli 17 lõike 1 punkt c – Tsiviil- ja kaubandusajade menetluste tasud.

- määrustes (EÜ) nr 1896/2006, (EÜ) nr 861/2007, (EL) nr 655/2014 ja (EÜ) nr 805/2004 sätestatud menetlused;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 650/2012, (EL) nr 1215/2012 ja (EL) nr 606/2013 ning nõukogu määrustes (EÜ) nr 4/2009, (EL) 2016/1103, (EL) 2016/1104 ja (EL) 2019/1111 sätestatud tunnustamise, täidetavaks tunnistamise või tunnustamisest keeldumise menetlused;

Euroopa maksekäsu avalduse esitamisel Eesti kohtule tuleb riigilõivu tasuda samas suuruses kui siseriikliku avalduse esitamisel. Euroopa maksekäsuavalduse esitamisel Eesti kohtule on riigilõiv samas suuruses kui siseriikliku avalduse esitamisel, so 3% kogu nõudelt (nõutavalt rahasummalt ehk põhi- ja kõrvalnõuete summalt), kuid mitte vähem kui 65 eurot.

Maksekäsu kiirmenetluse tavalisele kohtumenetlusele (hagimenetlusele) ülemineku korral tasutakse hagilt täiendav riigilõiv ulatuses, mis ei ole kaetud maksekäsu kiirmenetluse avalduse esitamiselt tasutud riigilõivuga. Hagimenetluses sõltub riigilõivu suurus nõutavast rahasummast. Näiteks tuleb kuni 350 euro suuruselt nõudelt tasuda hagimenetluses riigilõivu 100 eurot, 351-500 euro suuruselt nõudelt 140 eurot või 501-750 euro suuruselt nõudelt 175 eurot jne.

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluses avalduse esitamisel Eesti kohtule on riigilõiv samas suuruses kui siseriikliku avalduse esitamisel. **Riigilõivu** suurus sõltub nõutavast rahasummast. Näiteks tuleb 500 euro suuruselt nõudelt tasuda riigilõivu 140 eurot, 1000 euro suuruselt nõudelt 245 eurot, 1500 euro suuruselt nõudelt 280 eurot ja 2000 euro suuruselt nõudelt 315 eurot.

Tunnustamise, täidetavaks tunnistamise või tunnustamisest keeldumise menetlused on riigilõivust vabastatud.

- menetlused, mis on seotud määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud väljavõtete väljastamise, parandamise ja tagasivõtmisega, Euroopa pärimistunnistusega ja määruses (EL) nr 650/2012 sätestatud tõenditega, määruses (EL) nr 1215/2012 sätestatud tunnistustega, määruses (EL) nr 606/2013 sätestatud tunnistustega, määruses (EL) 2016/1103 sätestatud tõenditega, määruses (EL) 2016/1104 sätestatud tõenditega ja määruses (EL) 2019/1111 sätestatud tõenditega;

Nimetatud menetlustes ei pea kohtusse pöördumisel riigilõivu tasuma.

- menetlus, mis on algatatud välisriigi võlausaldaja nõudega maksejõuetusmenetluses vastavalt määruse (EL) 2015/848 artiklile 53;

Nimetatud menetlustes ei pea kohtusse pöördumisel riigilõivu tasuma.

- füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate vaheline suhtlus keskasutustega vastavalt määrusele (EÜ) nr 4/2009 ja määrusele (EL) 2019/1111 või direktiivi 2003/8/EÜ IV peatüki kohaste pädevate asutustega.

Nimetatud menetlustes ei pea kohtusse pöördumisel riigilõivu tasuma.

## 5. Elektroonilised makseviisid

Artikli 17 lõike 1 punkt d – elektroonilised makseviisid.

Käesolevas jaos esitatud teave peaks sisaldama teavet teie liikmesriigis kättesaadavate elektrooniliste maksevahendite kohta, nagu krediitkaardid, deebetkaardid, e-rahakott ja pangaülekanDED. Teave peaks sisaldama ka meetmeid, mida teie liikmesriik on võtnud, et muuta need elektroonilised maksevahendid juurdepääsetavaks. Kui pangaülekanne kuulub teie liikmesriigis maksevahendi hulka ja kui kõikide asutuste jaoks, kus makse tuleb teha, on üks pangakonto, tuleks esitada ka selle pangakonto andmed. Teave peaks sisaldama ka üksikasju elektrooniliste makseviiside võimaliku piiramise kohta ainult teatavate menetlustega (ja täpsustama, milliseid menetlusi, kui see nii oleks), ning võimaluse kohta kasutada elektroonilisi makseviise muudel eesmärkidel, näiteks kohtu määratud trahvide maksmiseks, ekspertide kuludeks või tunnistajate kuludeks.

Riigilõivu saab tasuda üksnes pangaülekanDEga. Krediitkaarte ei aktsepteerita. Kõikide maksete puhul, mida soovitakse kohtutele teha, on makse saajaks Rahandusministeerium. Maksekorraldusel tuleb riigiasutustele ja riigi asutatud sihtasutustele ülekantava summa saajaks märkida Rahandusministeerium ning arvelduskonto number. Igal asutusel on oma viitenumbrid, mille alusel edastab riigikassa laekunud summa vastava asutuse kontole e-riigikassas.

Kohtuasjade toimingute riigilõivud, osakapitali deposiidid, tagatised ja kautsjonid tasutakse rahandusministeeriumi kontodele:

- SEB Pank - a/a EE571010220229377229 (SWIFT: EEUHEE2X)
- Swedbank - a/a EE062200221059223099 (SWIFT: HABAE2X)
- Luminor Bank - a/a EE221700017003510302 (SWIFT: RIKOEE22)
- LHV Pank - a/a EE567700771003819792 (BIC/SWIFT: LHVBE22)

Riigilõivude tasumisel tuleb üldjuhul kasutada kohtust saadud unikaalset viitenumbrit. Juhul, kui Teile ei ole kohtulahendiga või menetlussüsteemist konkreetse riigilõivunõude tasumiseks unikaalset viitenumbrit antud, siis viitenumbrit ei kasutata ning riigilõivu tasumisel tuleb märkida maksedokumendile selle toimingu täpne nimetus, mille eest riigilõiv tasutakse. Viitenumbrit ei kasutata ka juhul, kui riigilõiv tasutakse enne toimingu tegemise taotlemist.

Dokumendi esitamisel e-toimiku vahendusel on võimalik ka seonduvad kohtukulud kohe pangalingi kaudu tasuda, lisada maksekorraldus juba tasutud kohtukulude osas või saada makse tegemiseks vajalik unikaalne viitenumber ja teha makse väljaspool e-toimikut. Avalikus e-toimikus läbi pangalingi tehtud maksed on kohe seotud unikaalse viitenumbriga. Kõik avalikus e-toimikus märgitud kohtukulu nõuded kajastuvad ka e-maksuametis/e-tollis isiku riigilõivu ja tagatiste kontol.

## 6. Teade detsentraliseeritud IT-süsteemi varajase kasutuselevõtu kohta

Artikli 17 lõige 2 – Teatis videokonverentside varase kasutamise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades ja kriminaalasjades.

Eestil on võimalik kohaldada digiülemineku määruse artiklit 5 ja 6 enne 1. maid 2025.

## 7. Teade videokonverentside varajase kasutuselevõtu kohta tsiviil- ja kaubandusasjades

Artikli 17 lõige 2 – Teatis detsentraliseeritud IT-süsteemi varajase kasutamise kohta

Käesoleva hetke seisuga ei ole võimalik kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi enne artikli 26 lõike 3 kohaselt kindlaksmääratud kohaldamiskuupäeva.

## 8. Teade videokonverentside varajase kasutuselevõtu kohta kriminaalasjades

### Artikli 17 lõike 1 punkti e nimetatud asutused

Kirjas küsitakse (EL) 2023/2844 i ja II lisas loetletud õigusaktide alusel pädevad asutused, kui neist ei ole komisjonile juba teatatud vastavalt kõnealustele õigusaktidele;

Asutusi teavitatakse kui selleks vajalik eeltöö (tehnilised lahendused on vajalikul määral valmis) seda võimaldab.

Õigusabi

Eesti

Euroopa Liidu Nõukogu direktiiv nr 2003/8 on Eesti õigusesse üle võetud [riigi õigusabi seadusega](#) (RÕS).

Saavate ja edastavate asutuste territoriaalne pädevus

1. Riigi õigusabi taotluse esitamise tingimused on välja toodud RÕS §-s 10.

- Taotlus riigi õigusabi saamiseks tsiviil-, haldus- või väärteoasjas menetlusosalisena kohtumenetluses esitatakse kohtule, kes asja menetleb või kelle pädevuses oleks asja menetleda.
- Kui taotleja soovib riigi õigusabi hagiavalduse, hagita menetluses avalduse või halduskohtumenetluses või väärteoasja menetluses kaebuse koostamiseks, esitab ta taotluse kohtule, kelle pädevusse kuulub hagi, hagita menetluse avalduse või kaebuse läbivaatamine.
- Taotlus riigi õigusabi saamiseks esindamisena tsiviilasja kohtueelses menetluses või väärteoasja kohtuvälises menetluses, õigusdokumendi koostamisena või muu õigusalase nõustamise või esindamisena esitatakse taotleja elu- või asukohajärgsele või õigusteenuse osutamise eeldatava koha järgsele maakohule. Kui riigi õigusabi taotlejal ei ole Eestis elukohta, võib ta taotluse esitada ka maakohule, kelle tööpiirkonnas ta viibib.
- Taotlus riigi õigusabi saamiseks esindamisena haldusmenetluses esitatakse taotleja elu- või asukohajärgsele või õigusteenuse osutamise eeldatava koha järgsele halduskohtule.
- Kui kaitsja osavõtt kogu kriminaalmenetlusest ei ole kohustuslik ja kahtlustatav ei ole endale kaitsjat valinud, kuid soovib kaitsja osavõttu, esitab ta taotluse riigi õigusabi saamiseks uurimisasutusele või prokuratuurile.
- Kui isik taotleb riigi õigusabi kriminaalmenetluses kannatanu, tsiviilkostja või kolmanda isikuna otsustab temale riigi õigusabi osutamise asja menetlev kohus või kriminaalasja kohtueelses menetluses maakohus, kelle pädevuses oleks kriminaalasja menetleda.
- Kui isik taotleb riigi õigusabi teistmismenetluseks, otsustab temale riigi õigusabi osutamise Riigikohus. Riigi õigusabi taotluse võib Riigikohtule esitada ilma advokaadi vahenduseta.
- Taotlus riigi õigusabi saamiseks esindamisena täitemenetluses esitatakse kohtule, kelle pädevuses oleks menetleda kaebust täitemenetlust läbi viiva kohtutäituri tegevuse peale.

RÕS § 10 lg 8 alusel on antud paragrahvi lg-tes 1–6 nimetatud kohus või muu asutus ka menetlusabi taotlusi vastuvõttev asutus EL Nõukogu direktiivi 2003/8/EÜ õiguskaitsele ligipääsu parandamise kohta piiriüleste vaidluse korral. Taotlejalt ei või nõuda taotluse legaliseerimist või muul viisil ametlikku kinnitamist.

2. Riigi õigusabi andmisel Haagi laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsiooni alusel sätestatud keskasutuse ülesandeid täidab Justiits- ja Digiministerium.

3. Riigi õigusabi andmisel nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülapidamiskohustuste küsimustes alusel sätestatud keskasutuse ülesandeid täidab Justiits- ja Digiministerium.

Pädevate või edastavate asutuste nimed, aadressid ning sidevahendid, mille abil taotlusi vastu võetakse

1. Vastavalt RÕS § 10 lg-tes 1–6 toodud juhtudele tuleb valida vastuvõtmiseks pädev asutus alljärgnevatest:

Harju Maakohus Tallinna kohtumaja

Address: Lubja 4, Tallinn, 10115  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [hmktallinn.menetlus@kohus.ee](mailto:hmktallinn.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja

Address: Sadama 21, Haapsalu, 90502  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [pmkhaapsalu.menetlus@kohus.ee](mailto:pmkhaapsalu.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Pärnu Maakohtu Kuressaare kohtumaja

Address: Lossi 2, Kuressaare, 93819  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [pmkkuressaare.menetlus@kohus.ee](mailto:pmkkuressaare.menetlus@kohus.ee),  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Pärnu Maakohtu Paide kohtumaja

Address: Tallinna 18, Paide, 72711  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [pmkpaide.menetlus@kohus.ee](mailto:pmkpaide.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Pärnu Maakohtu Pärnu kohtumaja

Address: Kuninga 22, 80099, Pärnu  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [pmkparnu.menetlus@kohus.ee](mailto:pmkparnu.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Pärnu Maakohtu Rapla kohtumaja

Address: Sauna 5, 79513, Rapla  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [pmkrapla.menetlus@kohus.ee](mailto:pmkrapla.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Tartu Maakohus Jõgeva kohtumaja

Address: Suur 1, Jõgeva, 48306  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [tmkjogeva.menetlus@kohus.ee](mailto:tmkjogeva.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Tartu Maakohus Tartu kohtumaja

Address: Juhan Liivi 4, Tartu, 50409  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [tmktartu.menetlus@kohus.ee](mailto:tmktartu.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

Tartu Maakohus Valga kohtumaja

Address: Kesk 12, Valga, 68203  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [tmkvalga.menetlus@kohus.ee](mailto:tmkvalga.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Tartu Maakohus Viljandi kohtumaja

Address: Posti 22, Viljandi, 71020  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [tmkviljandi.menetlus@kohus.ee](mailto:tmkviljandi.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Tartu Maakohus Võru kohtumaja

Address: Vabaduse 13, Võru, 65609  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [tmkvoru.menetlus@kohus.ee](mailto:tmkvoru.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Viru Maakohus Jõhvi kohtumaja

Address: Kooli 2a, Jõhvi, 41598  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [vmkjohvi.menetlus@kohus.ee](mailto:vmkjohvi.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Viru Maakohus Narva kohtumaja

Address: 1. Mai 2, Narva, 20308  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [vmknarva.menetlus@kohus.ee](mailto:vmknarva.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Viru Maakohus Rakvere kohtumaja

Address: Rohuaia 8, Rakvere, 44308  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [vmkrakvere.menetlus@kohus.ee](mailto:vmkrakvere.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Tallinna Halduskohus Pärnu kohtumaja

Address: Rütli 19, Pärnu, 80011  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [talhk.menetlus@kohus.ee](mailto:talhk.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Tallinna Halduskohus Tallinna kohtumaja

Address: Pärnu mnt 7, Tallinn, 15082  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [talhk.menetlus@kohus.ee](mailto:talhk.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Tartu Halduskohus Jõhvi kohtumaja

Address: Kooli 2a, Jõhvi, 41598  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [trthktartu.menetlus@kohus.ee](mailto:trthktartu.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht](#) | [Eesti Kohtud](#)

#### Tartu Halduskohus Tartu kohtumaja

Address: Kalevi 1, Tartu, 51010 (alates märtsist 2024 asub Tartu Ringkonnakohus ajutiselt aadressil Veski 32, Tartu, 50409)

Telefon: +372 620 0100  
E-post: [trthktartu.menetlus@kohus.ee](mailto:trthktartu.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht | Eesti Kohtud](#)

#### Tallinna Ringkonnakohus

Address: Pärnu mnt 7, Tallinn, 15084  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [talrk.menetlus@kohus.ee](mailto:talrk.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht | Eesti Kohtud](#)

#### Tartu Ringkonnakohus

Address: Veski 32, Tartu, 50409  
Telefon: +372 620 0100  
E-post: [tarturk.menetlus@kohus.ee](mailto:tarturk.menetlus@kohus.ee)  
Veebileht: [Avaleht | Eesti Kohtud](#)

#### Riigikohus

Address: Lossi 17, Tartu, 50093  
Telefon: +372 730 9002  
E-post: [kantselei@riigikohus.ee](mailto:kantselei@riigikohus.ee)  
Veebiaadress: [Teenistujate kontaktid | Riigikohus](#)

#### 2. Muudel juhtudel:

Keskasutus: Justiits- ja Digiministeerium

Address: Suur-Ameerika 1, Tallinn, 10122

Telefon: +372 620 8100

E-post [info@justdigi.ee](mailto:info@justdigi.ee)

Keeled, mida võib kasutada taotluse täitmiseks

Riigi õigusabi taotlus esitatakse eesti keeles. Taotluse võib esitada ka inglise keeles kui õigusabi taotleb füüsiline isik, kelle elukoht on mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis või kes on mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik või juriidiline isik. Muus keeles kohtule esitatud taotlus tagastatakse.

Riigi õigusabi taotluse vorm ja majandusliku seisundi teatis on kättesaadavad: [Euroopa e-õiguskeskkonna portaal - Õigusabi](#) ning [Justiits- ja Digiministeeriumi veebilehel](#), samuti igas Eesti kohtus ja advokaadibüroos. Riigi õigusabi taotlus tuleb esitada pädevale asutusele kirjalikult.

#### 1. Euroopa Uurimismäärus (EIO) (Direktiiv 2014/41/EL):

a. Kui liikmesriik on taotlev riik, siis pädevad asutused, kellel on õigus esitada taotlus vahi all oleva isiku transiidiks ja edastada see transiidiriigile vastavalt artikli 22 lõikele 4.

b. Kui liikmesriik on transiidiriik, mille kaudu vahi all olev isik läbib selle territooriumi, siis pädevad asutused, kellel on õigus saada transiiditaotlus taotlevast riigist ja anda luba transiidiks vastavalt artikli 22 lõikele 4.

c. Kui liikmesriik on pealtkuulamist teostav riik, siis pädevad asutused, kellel on õigus saata teade telekommunikatsiooni pealtkuulamise kohta ja edastada see teavitatud liikmesriigile vastavalt artikli 31 lõikele 1.

d. Kui liikmesriik on teavitatud liikmesriik, siis pädevad asutused, kellel on õigus saada teade telekommunikatsiooni pealtkuulamise kohta ja teavitada pealtkuulamist teostavat liikmesriiki, et pealtkuulamist ei tohi läbi viia või see tuleb lõpetada, või vajaduse korral määrata kindlaks tingimused, mille alusel juba kogutud materjali võib kasutada, vastavalt artikli 31 lõikele 3.

## 2. Euroopa vahistamismäärus (EAW) (2002/584/JSK Nõukogu raamotsus):

### a. Vastavalt artikli 8a lõikele 2, kui liikmesriik on täitevriik, siis pädevad asutused, kes saavad:

- teavitada taotleva riigi pädevaid asutusi olukordades, kus nõutud isik soovib kasutada õigust määrata endale kaitsja ja saada taotlevalt riigilt teavet, mis võimaldab tal advokaadi määrata; ja KrMS § 499 lg 4<sup>1</sup> - Prokuratuur
- teavitada taotleva riigi pädevaid asutusi olukordades, kus nõutud isik soovib kasutada õigust taotleda õigusabi taotlevas riigis ning saada teavet õigusabi andmise ja/või õigusabi advokaadi määramise kohta. - Meie seadus ei sätesta eraldi, kes peab taotleva riigi asutust teavitama õigusabi taotlemise soovist. Loogiliselt võttes võiks see olla sama asutus nagu eelnevas punktis: KrMS § 499 lg 4<sup>1</sup> - Prokuratuur.

### b. Vastavalt artikli 8a lõikele 2, kui liikmesriik on taotlev riik, siis pädevad asutused, kes saavad:

- vastu võtta teavet täitevriigilt olukordades, kus nõutud isik soovib kasutada õigust määrata endale kaitsja taotlevas riigis ning edastada nõutud isikule täitevriigis - täitevriigi asutuste kaudu - teavet, mis võimaldab tal advokaadi määrata taotlevas riigis. Otseselt ei ole meil seaduses määratud asutust sellise teabe saamiseks, kuid võiksime siiski vastata, et selleks asutuseks on Justiitsministeerium (JUM), kuna oleme EAW keskne asutus. Praktikast olen saanud selliseid taotlusi. KrMS § 498 lg 2.
- vastu võtta teavet täitevriigilt olukordades, kus nõutud isik soovib kasutada õigust taotleda õigusabi taotlevas riigis ning edastada nõutud isikule täitevriigis - täitevriigi asutuste kaudu - teavet õigusabi andmise ja/või õigusabi advokaadi määramise kohta. Otseselt ei ole meil seaduses määratud asutust sellise teabe saamiseks, kuid võiksime siiski vastata, et selleks asutuseks on Justiitsministeerium (JUM), kuna oleme EAW keskne asutus. KrMS § 498 lg 2.

### c. Pädevad asutused, kes algatavad suhtluse loovutamise korraldamisega seotud küsimustes vastavalt artikli 23 lõikele 1, kui võrd nad peaksid saama kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi selleks otstarbeks; KrMS § 505 lg 1 - Politsei- ja Piirivalveamet (PPA)

Märkus: Selline suhtlus võib toimuda ka olemasolevate politseikoostöö kanalite kaudu.

### d. Pädevad asutused, kes on määratud vastu võtma loovutamise korraldamisega seotud teateid vastavalt artikli 23 lõikele 1, kui võrd nad peaksid saama kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi selleks otstarbeks; KrMS § 505 lg 1 - Politsei- ja Piirivalveamet (PPA)

Märkus: Selline suhtlus võib toimuda ka olemasolevate politseikoostöö kanalite kaudu.

### e. Pädevad asutused, kellel on õigus esitada transiiditaotlusi vastavalt artikli 25 lõikele 3, kui võrd nad kasutavad selleks detsentraliseeritud IT-süsteemi;

Märkus: Vastavalt artikli 8a lõikes 3 sätestatud erandile, mis on kehtestatud direktiiviga (EL) 2023/2844, võib transiiditaotlusi esitada ka turvaliste õiguskaitsealaste suhtluskanalite kaudu. IT-süsteemide kohta ei oska kommenteerida. Transiidilubade taotlemine ei ole meil KrMS-is reguleeritud. Meil on sätestatud ainult transiidi andmise kord KrMS § 496. Praktikast esitab politsei Justiitsministeeriumile sisendi alusel transiiditaotlusi.

### f. Pädevad asutused, kellel on õigus taotleda nõusolekut isiku väljaandmiseks kolmandale riigile pärast EAW alusel loovutamist, vastavalt artikli 28 lõikele 4;

KrMS ei sätesta selgelt, milline asutus küsib isiku Eestile loovutanud riigilt nõusolekut edasiseks väljaandmiseks kolmandale riigile. Õige paragrahv selles valdkonnas on KrMS § 494, kuid see reguleerib ainult olukorda, kus Eestilt endalt küsitakse nõusolekut väljaandmiseks. Siiski võib pädevaks asutuseks pidada Justiitsministeeriumi, kes küsib nõusolekut isiku Eestile loovutanud riigilt edasiseks väljaandmiseks kolmandale riigile, lähtudes keskse asutuse loogikast.

### g. Pädevad asutused, kellel on õigus anda nõusolek või muul viisil kiita heaks isiku väljaandmine kolmandale riigile pärast EAW alusel loovutamist vastavalt artikli 28 lõikele 4;

KrMS § 494 lg 2 - Justiits- ja Digiminister. Pädevaks asutuseks on Justiits- ja Digiministeerium.

---

■ Viimati uuendatud: 12/05/2026

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.